

Pestprotocol SBO de Watergeus

Februari 2020

Huidige anti-pestcoördinator: Mabel Latuperissa

Pestprotocol de preventieve lijn.

Een volgorde van denken en doen!

Pedagogische afstemming op school:

Het is belangrijk dat iedereen in de school onderkent dat pesten grote impact heeft op de ontwikkeling van kinderen en volwassenen. Net als op alle andere scholen, hebben we op SBO de Watergeus kinderen die gepest worden. Hierbij hebben we waarschijnlijk een aantal van deze gepeste kinderen nog niet in beeld. De pedagogische visie en de te maken afspraken betreffende de pestaanpak moeten breed gedragen worden door alle partijen: collega's, leerlingen en ouders. Een ieder onderschrijft met het opstellen van dit pestprotocol de noodzaak van een adequate aanpak van het pesten op school.

Wat is pesten dan precies?

Een definitie! We zijn het met elkaar eens dat pesten het langdurig minachtend, bedreigend en intimiderend benaderen van een kind is. Pesten gebeurt meestal berekenend, overwogen en is duurzaam. Het wordt in de regel door meerdere kinderen uitgevoerd. We onderscheiden in de groep naast de pester en eventuele meelopers namelijk ook nog de zwijgende middengroep. Pesten kan op velerlei manieren plaatsvinden: verbaal, nonverbaal, schriftelijk, digitaal en telefonisch.

Hoe komen we het een en ander over (pest)gedrag van kinderen aan de weet?

Het is onvoldoende gebleken alleen af te gaan op dat wat de leerkracht of ouders waarnemen. Het is van groot belang gebruik te maken van kindgerichte gesprekken en / of vragenlijsten. Incidentele informatie:

Observaties door leerkrachten van gedragingen bij incidentele gebeurtenissen

Klachten en/of meldingen van kinderen, ouders, collega's

Structurele informatie:

Leerkracht: observaties leerlinggedrag, leerkrachtenlijst ScOL

Knd(eren): Monitoring sociale veiligheid, tevredenheidsonderzoek

Groep: groepsgesprekken en kindgesprekken

Ouders: ouderenquête

Overleg omtrent gewenst gedrag in alle groepen.

Naast de afspraken over algemene op school geldende gedragsregels praten we speciaal en uitvoerig over pesten. Er is op school namelijk geen plaats voor pesters. SBO de Watergeus streeft er naar een pestvrije school te zijn. In iedere groep wordt er iedere week minimaal een half uur besteed aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen (de zgn. SEO- lessen). We oefenen tijdens deze lessen een aantal specifieke vaardigheden betreffende het omgaan met elkaar en met pesten. Kinderen en leerkrachten moeten zich bewust zijn dat iedereen verantwoordelijk is voor de sfeer en het veilige klimaat binnen de school en de klas.

Belangrijke grondhouding binnen de school is dat we niemand buitensluiten. Zowel de pester als de gepeste. Hierbij is het belangrijk om altijd achter het gedrag te kijken en te begrijpen wat de oorzaak is. Als professionals zijn we daarin het voorbeeld, maar belangrijk is ook dat we onze leerlingen dit leren door het voor te doen en te modelleren.

Wat dan als er toch nog gepest wordt?

Zie pestprotocol "curatieve lijn!"

Pestprotocol de curatieve lijn

Omschrijving pesten: We zijn het met elkaar eens dat pesten het langdurig minachtend, bedreigend en intimiderend benaderen van een kind is. Pesten gebeurt meestal berekenend, overwogen en is duurzaam. Het wordt in de regel door meerdere kinderen uitgevoerd. De school kiest voor een vijf-sporenaanpak, waarbij we hulp willen bieden aan 5 groepen: de gepeste, de pester + eventuele meelopers, de zwijgende middengroep, de ouders en de leerkracht. Pesten kan op velerlei manieren plaatsvinden: verbaal, non-verbaal, schriftelijk, digitaal en ook telefonisch.

Leerkrachtgebonden stappen:

Stap 1: De kinderen proberen er eerst zelf (en samen) uit te komen. De leerkracht van iedere groep leert de kinderen de benodigde vaardigheden tijdens de sociaal-emotionele lessen en in de praktijk aan.

Stap 2: Als bij herhaling het gepeste kind er niet uitkomt, wordt het probleem aan de juf of meester voorgelegd. Hier stimuleert de leerkracht het kind met tips om naar eigen oplossingen te zoeken. Het gepeste kind gaat zelf de confrontatie aan. De leerkracht volgt op afstand. De leerkracht vraagt aan beide partijen hoe de confrontatie is verlopen.

Stap 3: De juf of meester brengt de partijen bij elkaar en bemiddelt. De leerkracht biedt hulp bij verheldering van het probleem en zoekt met de gepeste en de pester(s) naar oplossingen en afspraken. De leerkracht gaat zonodig op onderzoek uit naar belangrijke informatie bij andere kinderen, collega's en ouders. De kinderen worden daarna nog een periode nadrukkelijk gevolgd en na een week opnieuw bij elkaar gebracht. Hiermee geeft de leerkracht aan pesten serieus te nemen.

Stap 4: Bij herhaling wordt contact gelegd met ouders. De leerkracht zoekt contact met zowel de ouders van het gepeste kind als de ouders van de pester(s). Dit contact kan telefonisch of op school plaatsvinden. In dit gesprek wordt het pestprobleem en de aanpak ervan besproken. Voor het werken aan oplossingen bij blijvend pestgedrag is de samenwerking tussen ouders en school van cruciaal belang. Er worden notities gemaakt in het leerlingvolgsysteem, overleg gepleegd met de anti-perstcoördinator van de school en er volgen ondersteunende gesprekken met beide partijen. Wanneer er meerdere kinderen uit één groep betrokken zijn, volgt er tevens een klassengesprek over pesten. Hierbij worden alle rollen van de kinderen bij het pesten in algemene zin besproken (het groepsproces bij pesten). Ook de rollen van de meelopers en de zwijgende middengroep worden hierbij besproken. De leerkracht zal de leerlingen tijdens de sociaal emotionele lessen aanleren hoe zij gedragsverandering bij zichzelf en de ander teweeg kunnen brengen.

Bij verdere herhaling kan de leerkracht aan de pester een passende consequentie opleggen. Deze consequentie kunnen onder andere zijn: gesprek met de pester over wat hij een kind aandoet – excuses uitspreken – pauzes binnenblijven – afspraken over gedragsverandering vastleggen – een brief schrijven etc. De consequentie is altijd een passend gevolg van het incident. Bijvoorbeeld: Als een leerling vooral pest in de pauzes en ondanks eerdere interventies is er geen verandering? Dan kan de consequentie zijn dat de leerling even niet buiten kan spelen. Echter is het wel van belang dat de leerling uiteindelijk leert om wel weer buiten kan spelen. Er moet dus ook direct een plan zijn hoe we de leerling leren om onder gedrag te laten zien tijdens het buiten spelen.

Leerkracht en schoolleidinggebonden stappen

Wanneer pesten voortduurt of er treedt herhaling op dan is er hoogstwaarschijnlijk sprake van een ernstige problematiek bij de pester. Het gepeste kind heeft vooral behoefte aan goede “zaakwaarnemers” in de vorm van leerkrachten, die blijik geven van begrip voor het gepeste kind en daadkracht richting pester en meelopers. Het is in eerste instantie dus de pester die dient te veranderen. In tweede instantie zal het gepeste kind geholpen moeten worden sociaal adequaat te reageren. De schoolleiding is vanaf dit stadium participierend in de te ondernemen stappen richting alle betrokken partijen: het gepeste kind, de pester + eventuele meelopers, de zwijgende middengroep, de leerkracht en de ouders.

Stap 5: De directie, intern begeleider/orthopedagoog en de groepsleerkracht overleggen gezamenlijk op school met de betrokken ouders. We formuleren in het gesprek het beleid van de school en de te ondernemen acties en leggen deze vast in een plan voor de pester en het gepeste kind. We vragen ouders schriftelijk toestemming het probleem te bespreken in de Commissie van Begeleiding. De problematiek wordt daarnaast ook besproken in bouwvergadering. Alle leerkrachten moeten op de hoogte zijn en adequaat kunnen sturen en/of ingrijpen, op het plein en in de gangen. De groepsleerkracht maakt aantekeningen in het LVS van de pester en de gepeste leerling

Stap 6: De school vraagt advies (intern/ extern) Bij uitblijven van resultaat of handelingsverlegenheid zal er intern /extern advies worden gevraagd aan het zorgteam. De nieuwe adviezen zullen door de Intern begeleider in het LVS worden gezet. Deze aanpassing wordt weer met de kinderen, leerkrachten en ouders besproken. Ook wordt besproken dat bij uitblijven van verbeteringen de ouders geadviseerd wordt de hulp in te roepen van externe specialisten.

Stap 7: Inzet van externe specialisten (in eerste instantie via huisarts, Jeugdzorg, GGZ) doet eigen onderzoek en biedt zo mogelijk een hulpprogramma aan waar kinderen onder of buiten schooltijd een gedragstraining krijgen. Te denken valt bijvoorbeeld aan sociale vaardigheidstrainingen voor de pester en een weerbaarheidstraining voor het gepeste kind. In het bijgestelde handelingsplan waar alle partijen actief moeten deelnemen, komt ook te staan dat bij uitblijven van beter gedrag de pester tijdelijk of definitief in een andere groep geplaatst kan worden. Bij weigeren van ouders zal de school volgens de meldcode advies moeten inwinnen bij Veilig Thuis. Ouders kunnen een beroep doen op de op school aanwezige contactpersoon en kunnen gebruik maken van de klachtenregeling.

Stap 8: Tijdelijke plaatsing pester in andere groep/school. Wanneer er geen verbetering plaatsvindt, is

het soms onvermijdelijk dat de pester bij het gepeste kind en de meelopers weggehaald wordt. Dit besluit wordt in het schoolteam en CvB besproken. De bovenschoolse schoolleiding en het bestuur en de leerplichtambtenaar worden op de hoogte gebracht en om advies gevraagd.

Stap 9: Schorsing van de pester. In het uiterste geval volgt de school hierbij het protocol schorsen. Overplaatsing naar een andere school behoort tot de mogelijkheden.